

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland
t.a.v. dhr. mr. E. van Heijningen
postbus 90602
2509 LP Den Haag

Datum : 15 april 2008
Ons kenmerk : 2008/777/0359
Uw kenmerk :
Onderwerp : regionale input voor RSL

Geachte heer Van Heijningen,

Naar aanleiding van de resultaten van modelberekeningen hebben de vier gemeenten in de Rijnstreek - Alphen aan den Rijn, Rijnwoude, Nieuwkoop en Jacobswoude – geconstateerd dat na derogatie wordt voldaan aan de gestelde grenswaarden luchtkwaliteit. De modelberekeningen wijzen uit dat er geen lokatiespecifieke maatregelen nodig zijn om dat resultaat in de toekomst te bereiken.

Dat neemt niet weg dat aan de luchtkwaliteit wat te verbeteren valt. Zo wordt bijvoorbeeld in Alphen aan den Rijn onderzocht hoe de blootstelling aan luchtverontreinigende stoffen kan worden verminderd voor direct omwonenden langs een doorgaande weg, waar (na derogatie) de grenswaarden net niet worden bereikt.

Om verbeteringen te bewerkstelligen zullen in de regio lokatiespecifieke alsook generieke maatregelen worden genomen waarbij de kosten geheel of gedeeltelijk worden afgedekt door de toegekende provinciale projectsubsidie verbetering luchtkwaliteit.

Naast het inventariseren van maatregelen is door de regiogemeenten ook nagegaan welke toekomstige projecten de luchtkwaliteit in betekenende mate zullen of zouden kunnen verontreinigen.

Bovengenoemde maatregelen en projecten zijn opgenomen in de Rapportage Rijnstreek t.b.v. het RSL. Namens de regiogemeenten Alphen aan den Rijn, Nieuwkoop, Rijnwoude en Jacobswoude bied ik u hierbij deze rapportage aan (zie bijlage) onder de volgende voorwaarden:

- Alphen aan den Rijn: het collegebesluit is nog niet genomen;
- Nieuwkoop: het college stemt in met de voorgestelde maatregelen (onder de voorwaarde dat de kosten volledig worden gedekt uit de provinciale subsidie) en met de IBM-lijst en dus met de rapportage;
- Rijnwoude: per brief van de milieudienst West-Holland zijn aan het Rijnstreekberaad gegevens aangeleverd ten behoeve van de rapportage. Daarnaast is kenbaar gemaakt dat een collegebesluit niet nodig is;
- Jacobswoude: het collegebesluit is in voorbereiding.

Uiteraard ben ik bereid tot het geven van een nadere toelichting.

Met vriendelijke groet,

C.N.W. Vink, regioportefeuillehouder milieuzaken Rijnstreek

Cc :

Bijlage : Rapportage Rijnstreek t.b.v. het RSL

Rapportage Rijnstreek t.b.v. RSL ZH

1. Inleiding

In deze rapportage¹ wordt ingegaan op de aanpak binnen de Rijnstreek in het kader van het Nationale Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit. Onlangs heeft VROM aan alle gemeenten de omvang van overschrijdingen luchtkwaliteit gestuurd. Er wordt nader ingegaan op de situaties in de vier regiogemeenten met mogelijke knelpunten en eventuele relaties met eerder gerapporteerde knelpunten. Vervolgens is een voorstel opgenomen voor inzet van rijkssubsidie voor de aanpak van lokale maatregelen.

2. Nationale Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL)

Vanaf 2005 geldt een grenswaarde voor fijn stof (PM10). Deze grenswaarde werd en wordt op veel plaatsen in Nederland overschreden. Vervolgens leidde de strikte handhaving tot problemen voor een aantal bouwprojecten. In 2010 treden de grenswaarden voor stikstofdioxide (NO₂) in werking. Er dreigde hetzelfde te gebeuren als met fijn stof. Om dit te voorkomen is in 2007 nieuwe wetgeving ontwikkeld. De kern hiervan is het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL).

Het NSL bevat alle (voorgenomen) maatregelen van rijk, provincie en gemeenten en geeft aan met welke maatregelen Nederland op termijn aan de grenswaarden zal voldoen. Omdat niet overal tijdig aan de grenswaarden kan worden voldaan wordt op basis van dit programma aan Europa verzocht om drie jaar vanaf heden uitstel (derogatie) te verlenen voor fijn stof en vijf jaar vanaf 2010 voor stikstofdioxide. Aldus moet voor fijn stof de grenswaarde zijn bereikt in 2011 en voor stikstofdioxide in 2015. Het bereikte EU-accord in december 2007 biedt hiervoor de mogelijkheden. Via monitoring zal de gewenste verbetering van de luchtkwaliteit, zoals vastgelegd in het NSL-programma, worden gevolgd. Indien die verbetering niet wordt gehaald, moeten extra maatregelen worden genomen of bouwprojecten vervallen.

3. In betekenende mate

Kleine projecten die ondanks toenemend verkeer minder dan 3% van de grenswaarde extra bijdragen aan de luchtkwaliteit hebben geen wezenlijke invloed. Zij worden niet meer apart op hun invloed op de luchtkwaliteit getoetst en kunnen doorgaan.

Grote projecten worden niet meer afzonderlijk getoetst maar aan de criteria van het NSL. Negatieve effecten moeten binnen of in de nabijheid van het bouwproject of in het NSL worden gecompenseerd. Op de balans van het NSL-programma staan voldoende landsbrede maatregelen om de effecten van projecten te compenseren.

De doelstelling blijft, dat overal na de derogatietermijn aan de grenswaarden wordt voldaan.

De grens tussen kleine en grote projecten is vastgelegd in de regeling niet in betekenende mate (NIBM). In de volgende situaties is sprake van een NIBM-project:

- bij 1 ontsluitingsweg t.b.v. maximaal 1.500 nieuwe woningen of maximaal 100.000 m² bruto vloeroppervlak (bvo) kantoren;

¹ deze rapportage is ontleend aan de "Notitie Luchtkwaliteit 2008" 1^e concept 19 maart 2008 van Hans de Jong, gemeente Alphen aan den Rijn

- bij 2 ontsluitingswegen t.b.v. maximaal 3.000 nieuwe woningen of maximaal 200.000 m² bvo kantoren

Tot de vaststelling van het NSL - naar verwachting in 2009 - wordt met een grens van 1% gerekend. De bijbehorende aantallen zijn dan 1/3 van de hierboven genoemde aantallen woningen en m².

Van een aantal voorgenomen projecten in de regio Rijnstreek is reeds in te schatten dat zij behoren tot de categorie IBM (zie bijlage 1). Over een aantal grote projecten in de regiogemeenten zal de komende jaren besluitvorming plaatsvinden. Er zal nader worden onderzocht of deze projecten in betekenende mate bijdragen (meer dan 3%).

4. Saneringstool

Doel van het NSL is om in Brussel uitstel te verkrijgen om aan de Europese grenswaarden te kunnen voldoen. Voor de onderbouwing van het verzoek is een instrument nodig, dat inzicht geeft in zowel de (mogelijke) knelpunten in de verschillende jaren als de effecten van maatregelen.

Hiervoor is door het ministerie VROM een saneringstool ontwikkeld. In deze rekentool zijn achtergrondswaarden verwerkt en zijn de negatieve effecten door luchtemissies van verkeer op alle belangrijke rijks-, provinciale en gemeentelijke wegen opgenomen alsmede de positieve effecten van lokale, landelijke en buitenlandse maatregelen die nu zijn te voorzien. Aldus kan de (theoretische) luchtkwaliteit worden bepaald in de jaren 2006, 2010, 2015 en 2020. Verder kan met het model door de keuze voor een generiek of lokaal maatregelenpakket het effect op de knelpunten worden berekend.

De saneringstool is nu zover ontwikkeld dat de tool door het ministerie VROM als definitieve versie is ingezet voor de onderbouwing van het NSL en het verzoek om derogatie.

De laatste versie 2.2.1 bevat de meest recente inzichten in reken- en meetmethoden en anticipeert op aanpassingen in Europese richtlijnen.

In de brief van VROM van 15 februari 2008 aan de gemeenten zijn de resultaten van de saneringstool voor de gemeenten en provincies vermeld.

5. Situatie in de regio volgens saneringstool

Op basis van het oude Besluit Luchtkwaliteit waren de gemeenten Alphen aan den Rijn, Rijnwoude en Jacobswoude rapportageplichtig. Voor de gemeente Nieuwkoop inclusief de oude gemeenten Liemeer en Ter Aar was er geen aanleiding om te rapporteren. In oude rapportages van de drie gemeenten is gerekend met inmiddels achterhaalde versies van het rekenmodel CAR, waarin werd gerekend met blootstelling op enkele meters van de weg-as of wegrand.

De nieuwste versies van CAR alsmede de saneringstool gaan uit van blootstelling op een afstand van 10 m vanaf de rand van de weg (of dichterbij in geval de woonbebouwing dichterbij ligt). Hiermee wordt geanticipeerd op de nieuwe EU-richtlijn. Door deze en ook andere, hier niet genoemde wijzigingen zijn de huidige uitkomsten van vigerende rekentools gunstiger.

Lokaties met hoge verkeersintensiteiten op gemeentelijke wegen komen in de regio Rijnstreek vooral voor in Alphen aan den Rijn. Uit hun berekeningen met vigerende CAR en saneringstool blijkt dat er in de toekomst ook op die lokaties geen overschrijdingen van grenswaarden meer zullen zijn. Voor de gemeenten Nieuwkoop

en Jacobswoude (beiden met lagere verkeersintensiteiten en ongunstiger blootstellingspunten) was er geen aanleiding om met de saneringstool te gaan rekenen.

Situatie in Alphen aan den Rijn

In Alphen aan den Rijn wordt op dit moment op een aantal plaatsen de grenswaarde voor fijn stof overschreden. In verschillende oude rapportages luchtkwaliteit is deze overschrijding vermeld. Door hierboven al deels omschreven aanpassingen in reken- en meetmethoden zijn de vastgestelde concentraties in de verschillende jaren nogal verschillend en is het aantal overschrijdingen in de afgelopen jaren sterk afgenomen.

De saneringstool berekent resultaten per wegvak. In onderstaande tabellen zijn de hoogste waarden voor NO₂ en PM₁₀, die langs een weg voorkomen, vermeld.

Tabel 1. Top 5 Stikstofdioxide (grenswaarde jaargemiddelde 40 µg/m³)

Weg	2006	2010	2015
N207 Oostkanaalweg (Steekterbrug)	41,2	36,6	31,2
N207 Boskoopseweg	40,3	37,4	32,6
N11	34,3	34,1	28,7
Eisenhowerlaan	34,6	30,9	26,7
Prins Bernhardlaan	33,8	30,5	26,6

Tabel 2. Top 5 Fijn stof (grenswaarde jaargemiddelde 32,4 µg/m³)

Weg	2006	2010	2015
N207 Oostkanaalweg (Steekterbrug)	32,2	28,2	26,0
N207 Boskoopseweg	32,5	28,8	26,6
N11	30,3	27,2	25,4
Eisenhowerlaan	30,8	27,0	25,2
Prins Bernhardlaan	30,8	27,0	25,2

* de dagnorm: max 35 dagen een overschrijding van 50 µg/m³ komt overeen met een jaargemiddelde van 31,2 µg/m³. Rekening houdend met de aftrek voor zeezout bedraagt de toetswaarde 32,4 µg/m³.

Vanwege de overschrijdingen in 2006 is Alphen aan den Rijn in de brief van VROM aangeduid als situatie B: d.w.z. overschrijdingen in 2006, maar niet in 2010 voor PM₁₀ en/of NO₂, en niet in 2015 voor NO₂. Deze situatie komt in meerdere gemeenten voor. Het is zichtbaar dat veel van de generieke (inter-) nationale maatregelen ertoe leiden dat het wagenpark veel schoner wordt waardoor de stedelijke concentraties en piekbelastingen sterk afnemen. Op grond van huidige inzichten, wettelijke regelingen en vigerende rekentools blijkt in theorie dat er geen noodzaak is voor het treffen van aanvullende lokale maatregelen; er zijn over enkele jaren immers geen grenswaardenoverschrijdingen meer. Aanvullend lokaal beleid zou wel tot maatregelen kunnen leiden.

Uit het verloop van de concentraties blijkt dat deze afnemen in 2010 en 2015 en dat de twee overschrijdingen worden opgelost. De berekende waarden liggen meer dan 5% onder de grenswaarden zodat ook kleine wijzigingen in de invoer van de rekentools niet direct tot een overschrijding van de grenswaarden zal leiden.

Uit de saneringstool blijkt dat de grote overschrijdingen in Zuid Holland voorkomen langs de snelwegen en wegen in de grote steden als Rotterdam en Den Haag. De hoogste waarde NO₂ langs de A15 bedraagt bijvoorbeeld 71 µg/m³ en de hoogste waarde fijn stof bij de Maastunnel bedraagt 48 µg/m³.

Situatie in Nieuwkoop, Rijnwoude en Jacobswoude.

Zoals eerder is vermeld geven de resultaten van uitgevoerde CAR-berekeningen in Nieuwkoop geen enkele aanleiding om aan de hand van de saneringstool te onderzoeken of er knelpunten zijn. De uitgevoerde berekeningen tonen geen overschrijdingen en dus knelpunten aan.

Dit geldt ook voor de gemeente Rijnwoude, waar is gerekend met blootstelling op 5 m vanaf de wegrand.

In Jacobswoude was de situatie eveneens berekend met CAR maar nu met een afstand van 4 m vanaf het midden van de dichtstbijzijnde rijbaan. Met deze ongunstig korte afstand was weliswaar in 2005 een overschrijding van de grenswaarde voor stikstofdioxide berekend langs de N207 tussen de Burgemeester Bakhuizenlaan en de Leimuiderbrug, in de Burgemeester Bakhuizenlaan en in de Dr. Stapenseasstraat maar na derogatie zijn die overschrijdingen verdwenen.

6. Voorgestelde maatregelen

Alle vier gemeenten in de Rijnstreek zullen na derogatie voldoen aan de gestelde grenswaarden luchtkwaliteit. Dat resultaat wordt bereikt door diverse, niet-lokaalspecifieke maatregelen of door gedragsverandering en is (mede) gebaseerd op door VROM ingebrachte landsbrede ontwikkelingen. Daarom adviseert VROM om door te gaan met het uitvoeren van lokale en algemene maatregelen ter verbetering van de luchtkwaliteit. Dit advies geldt ook voor gemeenten waar op termijn geen knelpunten zijn.

Voor te nemen maatregelen luchtkwaliteit heeft de regio Rijnstreek circa € 300.000,- als bijdrage van VROM gekregen. Door één of meer van de regiogemeenten is besloten om de volgende algemene maatregelen te nemen (zie ook bijlage 2):

1. Onderzoek realisatie aardgasvulpunten

Rijden op aardgas vermindert de uitstoot van bussen en (vracht)wagens. Qua uitstoot is het te vergelijken met lpg. In Nederland is het aantal aardgastankstations nog beperkt. In Duitsland is men al een stuk verder en ligt er al een fijnmaziger cng-infrastructuur dan bij ons.

Het realiseren van een aardgasvulpunt in Alphen aan den Rijn kan hieraan bijdragen. Voor een bredere toepassing zijn meerdere vulpunten in de regio nodig. De provincie onderzoekt de mogelijkheden. Op dit moment is het nog onduidelijk in hoeverre aardgasvulpunten in de regio haalbaar zijn. Voor voertuigen die binnen de invloedssfeer van een of meerdere aardgasvulpunt rijden kan toepassing interessant zijn. De nabijgelegen aardgastankstations zijn op dit moment in Den Haag (Forepark) en bij Schiphol.

2. Verbeteren groene golf

Voorgesteld wordt om locatiespecifieke maatregelen te nemen op de meest verontreinigende gemeentelijke weg met direct aangrenzende woonbebouwing in de regio: de Eisenhowerlaan – Prins Bernhardlaan in Alphen aan den Rijn.

Door het 'groene golf team', een landelijk opererend team van specialisten die adviseren over mogelijke verbetering van groene golf, worden de verkeerslichten Prins Bernhardlaan op dit moment doorgelicht.

Voorgesteld wordt om de subsidie mede te gebruiken voor het verbeteren van de afstelling van de groene golf.

3. Uitwerken scan verduurzamen gemeentelijk wagenpark

Er is c.q. wordt een onderzoek uitgevoerd naar het gemeentelijke wagenpark. In de scan wordt het bestaande wagenpark geanalyseerd. Vervolgens wordt aangegeven met welke maatregelen verbeteringen kunnen worden bereikt.

Binnenkort zullen alle resultaten van de scans in deelnemende gemeenten bekend zijn en zullen de scans per gemeente nader worden uitgewerkt in een aankoop- of ombouwadvies c.q. beleid.

4. Campagne het nieuwe rijden onder winkelend publiek

Op enkele zaterdagen zullen in de verschillende deelnemende regiogemeenten in winkelcentra campagnes worden gehouden voor een ander rijgedrag. Het publiek zal worden uitgenodigd om korte autoritten te maken met een instructeur en er worden folders verspreid.

5. Training het nieuwe rijden gemeentepersoneel

Het gemeentepersoneel in deelnemende gemeenten zal benaderd worden om deel te nemen aan een korte training het nieuwe rijden.

Projecten IBM, opgegeven door de gemeenten in de Rijnstreek, conform Programma van Eisen VROM							concept 20 maart 2008
Projectnaam	Bevoegd gezag	Ligging	Type, omvang	Hoofd-ontsluiting	Datum toonaangevend besluit, bijvoorbeeld streekplanwijziging	Datum ingebruikname, fasering	Is project opgenomen in verkeers-prognoses voor 2010 (PM10) en 2015 (NO2) in saneringstool?
OTA / IDB	Alphen aan den Rijn	106465, 458800	6 ha OTA 30 ha IDB	Verbindingsweg naar N207	2008-2009	Vanaf 2010	Ja
Steekterpoort	Alphen aan den Rijn	106845, 458724	25 ha bedrijfsterrein	Nieuwe ontsluitingsweg	Bestemmingsplan Limes 2008-2009	Na 2010	Ja
Dutch Oval	Alphen aan den Rijn	103026, 460927	1 miljoen bezoekers schaatsen, uitgaan, horeca, winkels	Eikenlaan	2009	2012	Ja
Baronie	Alphen aan den Rijn	104544, 460998	9.000 m2 detailhandel+ voorzieningen	Prinses Beatrixlaan	2008-2009	2010	Ja
Centrum Lage Zijde	Alphen aan den Rijn	105582, 460526	Max 5.000 m2 detailhandel 220 won. (netto)	Thorbeckestraat	Bestemmingsplan Centrum, Lage Zijde 2008-2009	Vanaf 2010	Ja
Oranje Nassausingel Tussen Willem de Zwijgerlaan en Bijlen	Alphen aan den Rijn	105924, 460882	Reconstructie +nieuwe kruispunten	Oranje Nassausingel	Bestemmingsplan Centrum, Lage Zijde 2008-2009	Vanaf 2009	Ja

vervolg Projecten IBM, opgegeven door de gemeenten in de Rijnstreek, conform Programma van Eisen VROM							concept 20 maart 2008
Projectnaam	Bevoegd gezag	Ligging	Type, omvang	Hoofd-ontsluiting	Datum toonaangevend besluit, bijvoorbeeld streekplanwijziging	Datum ingebruikname, fasering	Is project opgenomen in verkeers-prognoses voor 2010 (PM10) en 2015 (NO2) in saneringstool?
Oranje Nassausingel tussen Bijlen en Oranje Nassaubrug (1)	Alphen aan den Rijn	106157, 459657	Verdubbelen naar 2x2 rijstroken	Oranje Nassausingel	2010	2010-2015	Ja
President Kennedylaan (1)	Alphen aan den Rijn	106200, 461719	Verdubbelen naar 2x2 rijstroken	President Kennedylaan	2008-2009	Vanaf 2009	Ja
Planstudie Prins Bernhardlaan-Raoul Wallenbergplein- Laan der Continenten (1)	Alphen aan den Rijn	105037, 460342	Mogelijk extra rijstroken, ombouw rotonde naar VRI	Roaoul Wallenbergplein	2010	2010-2015	Ja
Goudse Schouw – N11 (1)	Alphen aan den Rijn	105083, 458257	Ombouwen naar ongelijkvloers krusipunt	Goudse Schouw	2008	Na 2010	Nee
Oude Rijnzone (Gnephoek) (1)	Alphen aan den Rijn		Onbekend	o.a. Maximabrug	?		Nee

vervolg Projecten IBM, opgegeven door de gemeenten in de Rijnstreek, conform Programma van Eisen VROM							concept 20 maart 2008
Projectnaam	Bevoegd gezag	Ligging	Type, omvang	Hoofdontsluiting	Datum toonaangevend besluit, bijvoorbeeld streekplanwijziging	Datum ingebruikname, fasering	Is project opgenomen in verkeers-prognoses voor 2010 (PM10) en 2015 (NO2) in saneringstool?
Nieuw-Amstel Oost (2)	Nieuwkoop	Nieuwveen tussen Nieuwveens Jaagpad en Blokland	Glastuinbouw > 3ha	Blokland	Deels in streekplan; 1 maart 2009 -1 maart 2014	Nog niet bekend	Nog niet bekend
Uitbreiding bedrijventerrein Schoterhoek (2)	Nieuwkoop	Schoterhoek, Nieuwveen	Bedrijventerrein 10 ha bruto	Schoterhoek	2010	Nog niet bekend	Nog niet bekend
Uitbreiding Bovenland Ter Aar (2)	Nieuwkoop	Bovenland, Ter Aar	Bedrijventerrein, 10 ha	Nog niet bekend	2012	Nog niet bekend	Nog niet bekend
Oude Rijnzône (3)	Rijnwoude	W en O van Hazerswoude-Rijndijk grotendeels ten Z van de Oude Rijn	Maximaal 2500 woningen en beperkte nieuwe bedrijfslocaties	1 à 2	Op 9 nov 2006 is het "Structuurplan Oude Rijnzône Rijnwoude" vastgesteld door de gemeente Rijnwoude	Realisatie niet eerder dan vanaf 2010	(4)
veehouderij in Woubrugge (5)	Jacobswoude	Woubrugge	uitbreiding tot 2.500 varkens				

Opmerkingen bij IBM-lijst

- (1) Hierbij is uitgegaan van hetzelfde expositiepunt voor en na de uitvoering van het project.
- (2) Bovengenoemde plannen zijn nog niet concreet. Aangezien de projecten nog niet concreet zijn, is niet bekend of de luchtkwaliteit in betekende mate verslechtert. Bij de uitbreidingen van bedrijventerreinen gaat het om bedrijven in de milieucategorie 2 en 3. Ook hier is de verwachting dat de luchtkwaliteit niet in betekende mate verslechtert.
Voor wat betreft de ontwikkeling van glastuinbouwgebied gaat het om het concentreren van glastuinbouw op een locatie. Elders wordt de glastuinbouw gesaneerd. Het is de verwachting dat in totaal gezien de luchtkwaliteit niet in betekende mate verslechtert.
Nader onderzoek zal moeten uitwijzen of de plannen wel of niet in betekende mate bijdragen. De effecten maken vooralsnog deel uit van de autonome ontwikkeling.
- (3) Hierbij is met de actuele kennis van het project en de beoogde ontwikkelingen in de omgeving zo goed als mogelijk rekening gehouden met het anti-cumulatie principe (art 5 besluit nibm).
- (4) Heden wordt nagegaan of dit project al dan niet onderdeel is van de RVMK.
- (5) Deze informatie dateert van april 2007 en is nog niet geactualiseerd. Het is de vraag of met de nieuwe criteria dit project nog wel IBM is.

Maatregelenpakket							
<ul style="list-style-type: none"> • Typering van de maatregelen, in de categorieën generiek (G), verkeer (V) en overdracht (O) • Wat is het beoogde effect van de maatregel ter hoogte van een maatgevend knelpunt? • Waarop is de inschatting van het verwachte effect bij de maatgevende knelpunten gebaseerd? • Welke onzekerheden zijn er in het rendement van maatregelen (marge) ? • Wanneer wordt het beoogde effect gerealiseerd, direct na realisatie of geleidelijk en pas later? • Op welke knelpunten hebben deze maatregelen betrekking (alle, binnen milieuzone, specifiek)? • Is er directe samenhang met de realisatie van een project In Betekende Mate? • Is er samenhang met maatregelen die voor rekening komen van het rijk of de provincie? • Wat zijn de totale kosten en voor welk percentage is cofinanciering verzekerd? 							
Typering maatregelen: (1)	Maatg. effect PM10, 2010 (2)	Maatg. effect NO2, 2015 (2)	Datum realisatie (3)	Knel Punt	werking Alg	samen hang	Kosten, aandeel lucht- kwaliteit
G	1. onderzoek realisatie aardgasvulpunt(en) in de regio		2008/2009	geen	algemeen	provincie	€ 25.000 +p.m.; p.m. %
G	2. verbeteren groene golf Prins Bernhardlaan/ Eisenhowerlaan te Alphen aan den Rijn		2008/2009	geen	algemeen		max € 150.000 +p.m.; p.m. %
G	3. uitwerken scan verduurzamen gemeentelijk wagenpark in Nieuwkoop en zomogelijk ook in de andere regiogemeenten		2008/2009	geen	algemeen	provincie	€ 50.000 +p.m.; p.m. %
G	4. campagne het nieuwe rijden onder winkelend publiek te Nieuwkoop en zomogelijk ook in de andere regiogemeenten inclusief verspreiden folder		2008/2009	geen	algemeen		€ 25.000 +p.m.; p.m.%
G	5. training het nieuwe rijden onder gemeentepersoneel te Nieuwkoop en zomogelijk ook in Alphen aan den Rijn en Jacobswoude		2008/2009	geen	algemeen		€ 50.000 +p.m.; p.m.%

Opmerkingen:

- (1) Bij het opstellen van de lijst waren de maatregelen nog niet bestuurlijk vastgesteld.
- (2) De ongetwijfeld positieve effecten zijn op dit moment niet te kwantificeren.
- (3) De gemeenten plannen deze datum zelf in. Er is geen eenduidige datum binnen de regio te geven.

Kosten en kostendekking voor bovenstaand maatregelenpakket

Kosten

- Maatregel 1: € 25.000 +p.m.
- Maatregel 2: maximaal € 150.000 +p.m.
- Maatregel 3: € 50.000 +p.m.
- Maatregel 4: € 25.000 +p.m.
- Maatregel 5: € 50.000 +p.m.

Kosten totaal: € 300.000+p.m.

Dekking via FES eerste ronde € 300.000